

חבית פרק שנים ועשרים שבת

קמה.

עין משפט נר מצוה

מו א מיי פ"ח מהלכות
טומאת חולצין ה"ל"ד:
ב מו טו"ע אר"ח מימנ ע"כ
ספיק ה:
ו א מיי"ח מהלכות שבת
ה"ל"ו ופ"ח ה"ל"ו י"ג סנה
לארן סה טו"ע אר"ח ע"כ
ספיק ה:
יח ד מיי"ח פ"ח ע"כ ה"ל"ו
ופ"ח ה"ל"ה י"ג:
י"ג ה מיי"ח פ"ח מהלכות
גיטות ה"ל"ו ט"ו סנה
ע"ש ז טו"ע ש"ע ה"ל"ע
סימן ז ספיק ה"ג:

לעזי רש"י

בלעזי"ר. לפנעו.

מוסף רש"י

טמא מת שחטו זיתים
ועבדים כביצה מכוונת
טור. ודמסקי מלפנא
במסקת טהרות ובלגני של
יע במשקה, ויגון ערדק
כפשוטי ליל פן שחן ממחולק
שחן כון ממשקה משקה
אלה היגן שנגע כון שטמא
קודם לכן נבדל. שחן לא
זוכר אלא משלל משקה
ויבסקיטן ענין זיגון כפר
אמר שיעור כביצה, ויומר
מכילה כל דכו קמי חסם
כביצה שחן שחן שילל
שפה ראשונה עטמלל טיפה
כביצה, שיעין היה אפולס
כביצה, ע"כ א"ר לין משקה
הנגעל אפולס מקבל טומאה
עמו משלל הוא את שיעור,
דכוחות מן חסם טוגל
ובמחמת (ד"ל) נמי מיי ליה
בגמרא כביצה חולצין שהטמו
מחמת וממעטו טהרות וכן
מית חבל ויפגול ומה, חו
והיגון בגמרא ומפחו עמולן
והיגון ענין משח פיוגל
ומתו ובלגני ענין דבשמי
הנגעל מחמתו ולא חבל עניו,
כל מיי חסם לכו עמי מייחיה
מית טעור, אפילו הי כל
כמה דבגויה ניהו משלמי
לשעוריה, ועמח מת דוקק
נקט שחן שטמא כביצה,
הוא חבל למען ע"כ וכל
טומאת טעור, וישרא דכתיבו
קמי, אכל זכ עטמלל כביצה
שחן אפילו נגברו יחיד מן
חסם דמעמלל אפילו כפשוטי
כל מיי חסם לכו עמי מייחיה
מית טעור, וישרא דכתיבו
קמי, אכל זכ עטמלל כביצה
שחן אפילו נגברו יחיד מן
חסם דמעמלל אפילו כפשוטי

כביצה מכוונת טהור. פי' נקונטרס שאע"פ שהאוכל טמא אינו
מטמא את המשקה שאין אוכל מטמא צפחות מכביצה
והאי טעמא לא יחא אללא למ"ד צפרק כל שעה (פסחים דף לג. וס)
משקים מייקד פקדי אכל למ"ד חסם מיבלע צליעי טמאים המשקין
מחליקין כיון שנגע צבולס^א ונמשני חסם

דבמתמי' מייירי צענצ'ים שלא הוכשר
למינת מתכשרי לבי חסמי להו וכי
חסמי להו צ'יר שעוריה והשתא לפי'
רש"י^ב מה כן[ן] מיד כשילאה טיפה
ראשונה^ב (ב) נטמאה^א הואיל ואוכל מקבל
טומאה ככל שהו"א^א ומה עסקה ר"ת
לפי'ו' פי' לעיל צרי' מלמעני (דף סז. א).
רב"ע משקה הכא ראובן^א ואוב^ב
הוא. לא מניין למימר דכ"ע
אוכל הוא (ג) א"כ^א מ"ט דמ"ד הוכשר:
אם הגיעו זיתיו למוסק בו'. מה
עסקה ליה לרז נחמן דמפיש
צפ"ק (דף ז). דגורו לצ'ור צטרה
משוס לפעמים שגדה הלך כו'.
ע"כ פירשני' (ד"ה גזרתי):

כבשים ששחטן לגופן מותר
למימיהן פטור אבל
אסור. רז לטעמיה דלמיר לקמן דבר
תורה אינו מייד אלא על דריכת זיתים
וענצ'ים ולפירוש הקונטרס דפי' משוס
לדמי המשקה מעלמלא קשה לרבי
למאי גזרו הלדוקי אודרל אפומל
דששחן כשליה תולין (לעיל דף קמא).
שמא יסמול' ה' אפילו חסמי ליכא
איסור דלורייתא מיהו י"ל דהתם רצא
דקאמיר לה וס"ל כ"י יומנן דמייבי
חטאל'': ורבי יוחנן אמר אחד כבשין
ואחד שלקות לגופן מותר למימיהן
חייב חטאת. ודגד לנירו נמי הוא מחייב
ר' יוחנן חטאת לתוך הקערה דגד
לנירו מדמנין לשלכות ככולה שמעמיה
דפריך מדשמואל דשלכות שהיה דגד
לנירו ופי' ר"ח הלכה כ"י יוחנן דקיייל'
כוותיה לגבי רז ושמואל ושמעין
ומילמלא דר"י שאסור לחסוט כבשים
ושלכות למימיהן ואם סחט חייב חטאת
ולא הפריש ככמייה' צין קדירה לקרי'
אלה הפריש אסור' מתוך אלו דברים
מתזכר שאין הלכה לא כשמואל ולא
כרז שאמרו סחט אדם אשכול של
ענצ'ים לתוך הקערה ויש שעממלין
דצרי רז ושמואל ציו"ט מדדיק רז
חסדא מדצרי שמואל כן ואין לנו
לחדרי אפרכי ולחפוקי שמעמח
מדכותיה אלא על דלפי צבנת קלמרי ר'
ושמואל ואין הלכה כמותן לא צבנת
ולא ציו"ט ע"כ פי' ר"ח ומה עסקה
מדלא מפליגי ר' יוחנן משמע דמיירי
אפילו לתוך הקערה אין זה דיוק דלא
רז ושמואל נמי אסרי סתמא כבשים
(כ למימיהן אפ"כ^א דשוו סחוט כביצה
אשכול של ענצ'ים לקדירה'') ומה
שדחה דצרי שעממלין דצרי רז ושמואל
ציו"ט אומר ר"ת שהדין עמו אכל דצרי
רז חסדא ציוס טוב כדפירשתי לעיל:
צהמה

אלא
אדם אשכול של ענצ'ים לתוך הקערה אבל לא לתוך הקערה. ויש שמעמדי דברי (רבינו) רב ושמואל ביורט, מדדיק רב חסיה
דבר שמואל ואמר מדברי רבינו נלמד חולב אדם על לתוך הקערה כדי לקיים בדיקתו לחיות הלכה.
ואין דבריהם נכונים שאפילו ביורט כל אילו אסורין. וליקט בפני מן הבמה ביורט אסור וכ"ש לחולב, כדארסינן בסוף פרק
הרש (שנשא) פקחא אבא שאלו אומר נהגין היינו שיוניקין מן הבמה טהורה ביורט. ואקשינן עליה היכי דמי א דאיכא כונה
אפילו בשבת שיהי, אי ילכיא כונה אפילו ביורט אסור. ומפרקינן לא צריכא דאית בה צערה (וטובא) [ויכח] מפרק לאחור
די הוא, שבת דאיסור סקילה הוא גזור רבנן. ויס טוב דאיסור לא לא גזור רבנן. הנה אפילו לינק אפילו לא היתירא אלא
קיום שיש צער, כ"ש לחולב במקום שאין צער שודאי אסור. ואין לנו להדור אפרכי ולאפוקי שמתנא מדוכתא, אלא דראי
הז שאומר סחוט אדם לתוך הקערה אבל לא לתוך הקערה בשבת אמרו, ושארם רב חסדא ביורט הוא, ואין הלכה כמותם
לא בשבת ולא ביורט, והא דתנא דבי בשבת דבר תורה הייב אלא על דריכת זיתים וענצ'ים

כביצה מכוונת טהור. משנה היא במסקת טהרות^א ומפרש זה כביצה
וזלגד שלא יגע במשקה שאינו נוגע אלא צבולס וכיון כביצה מכוונת
הוא לבי חסמי טיפה קמייתא חסר ליה מכביצה ואין האוכל אע"פ
שהוא טמא מטמא המשקה שאין אוכל מטמא צפחות מכביצה
אכל אס הנה נוגע במשקה איטמי

כביצה מכוונת טהור הא יותר מכביצה טמא
ואי אמרת משקה הבא לאוכל אוכל הוא
במאי איתכשר הוא מותיב לה והוא מפרק
לה בסוחט לתוך הקערה א"ר ירמיה כתנאי
^בהמחליק בענבים לא הוכשר רבי יהודה
אומר הוכשר מאי לאו בהא קמיפלגי מ"ם
משקה הבא לאוכל אוכל הוא ומ"ם לאו אוכל
הוא אמר רב פפא דבולי עלמא וא משקה הבא
לאוכל לאו אוכל הוא והכא במשקה הבא
לאיבוד קמיפלגי מר סבר משקה הוא ומ"ם
לאו משקה הוא ובפלוגתא דהני תנאי דתנאי
המפצע בזיתים בידים מסואבות הוכשר
לסופתן במלח לא הוכשר לידע אם הגיעו
זיתיו למסוק אם לאו לא הוכשר רבי יהודה
אומר הוכשר מאי לאו בהא קמיפלגי דמ"ם
משקה העומד לאיבוד משקה הוא ומ"ם לאו
משקה הוא אמר רב הונא בריה דרב יהושע
הני תנאי במשקה העומד לאיבוד פליגי והנך
תנאי במשקה העומד לצחצחו קמיפלגי א"ר
יורא אמר רב חייא בר אשי אמר רב סוחט
אדם אשכול של ענבים לתוך הקערה אבל
לא לתוך הקערה יודג לצירו אפילו לתוך
הקערה יתיב רב דימי וקאמר לה להא
שמעתא א"ל אביי לרב דימי אתון משמיה
דרב מתניתון ולא קשיא לכו אנן משמיה
דשמואל מתניין לה וקשיא לן מי אמר
שמואל דג לצירו אפי' לתוך הקערה והאיתמר
כבשים ששחטן אמר רב לגופן מותר למימיהן
פטור אבל אסור ושלקות בין לגופן בין
למימיהן מותר ושמואל אמר אחד כבשים
ואחד שלקות לגופן מותר למימיהן פטור אבל
אסור א"ל האלדים יעניו ראו ולא זר (כלו)
כליותי בחקי וגו') מפומיה דר' ירמיה שמיע
לו ר' ירמיה מר' יורא ור' יורא מרב חייא בר
אשי ורב חייא בר אשי מרב: גופא כבשים
ששחטן אמר רב לגופן מותר למימיהן פטור
אבל אסור ושלקות בין לגופן בין למימיהן
מותר ושמואל אמר: אחד זה ואחד זה לגופן
מותר למימיהן פטור אבל אסור רבי יוחנן
אמר אחד כבשים ואחד שלקות לגופן מותר
למימיהן חייב חטאת מיתיבי סוחטין כבשים
בשבת לצורך השבת אבל לא למוצ"ש וזיתים
וענבים לא יסחוט ואם סחט חייב חטאת
קשיא לרב קשיא לשמואל קשיא לר' יוחנן
רב מתרין לטעמיה שמואל מתרין לטעמיה
ר' יוחנן מתרין לטעמיה רב מתרין לטעמיה
אבל ר' יוחנן מתרין לטעמיה רב מתרין לטעמיה
אבל אסור ושלקות בין לגופן בין למימיהן
מותר וזיתים וענבים לא יסחוט ואם סחטין

כביצה מכוונת טהור. משנה היא במסקת טהרות^א ומפרש זה כביצה
וזלגד שלא יגע במשקה שאינו נוגע אלא צבולס וכיון כביצה מכוונת
הוא לבי חסמי טיפה קמייתא חסר ליה מכביצה ואין האוכל אע"פ
שהוא טמא מטמא המשקה שאין אוכל מטמא צפחות מכביצה
אכל אס הנה נוגע במשקה איטמי
ליה דקמה מטיפה ראשונה שהמשקה
מקבל טומאה ככל שהוא וה"כ תני זה
כביצה יתר מכביצה טמא שחין שילאה
טיפה ראשונה נטמאה כביצה. וטמא
מת דוקק נקט שאינו מטמא בסיס
וה"ה לטמא סרך וכל טמאי מגע וטמא
מת לרבותא נקט דהו אכ הטומאה
משוס דקמי סיפא אכל זכ סקוטט
זיתים וענצ'ים אפי' גרגיר יחיד טמא
שחין שילאה טיפה ראשונה נטמא
דקס"ד אפי' סוחט לתוך הקערה:
כפנאי. משקה הבא לאוכל אוכל הוא
או משקה הוא: המחליק בענבים. מחסוס
המשקה על הככר: הוכשר. האוכל
^אהענצ'ים הוכשרו: **הבא**. לצורך אוכל
כגון שסחטן לשם הפת: ה"ג דכ"ע
משקה הבא לאוכל לאו אוכל הוא. אלא
משקה הוא והיינו טעמא דמ"ד לא
הוכשר שמתחילה נסחט אדעתא דאולי
לציבוד שאור שואצו וסורפו: **המפלע**
נומים. צללי"ך כדי שיהיו רכין:
הוכשר. דינחא ליה במשחח דטייף
עלייהו שמתוך כך הם מרצים טעם:
לסופתן צמלה. שמתוך שהן קשין אין
המלח מדבק בהן וממלעס לרכן
מבזמן מעט: לא הוכשר. ללא מחין
למשקה לדידו ליעקר: **לידע אם**
הגיעו זיתיו למסוק. כריך הוא ללכות
אם שומנו נוח ללאת מיהו המשקה
אולי לציבוד: **הני תנאי**. דמפלע דלפי'
במשקה העומד לציבוד פליגי כדאמר'
אכל תנאי דמחליק לאו צעומד לציבוד
פליגי ללאו לציבוד אול שהרי ללחח
האוכל נתנו והרי מלחחוא אלא במשקה
העומד ללחחוא לאוכל קא מייפלגי דלפי'
משקה הבא לאוכל נכונה הוא ה"מ
היכא דקא שריף ליה א"כ שטר ציה
ריפתא דתורת משקה עזיז אכל
ללחחוא פליגי: ודג לנירו. סחטיט דג
להוציא צירו לאו משקה הוא אלא
אולקין: **כצשין**. ירק מי כצוש ציין ומומן:
גופו. אס לאכול הכבשים סוחטין
ממשקה הכף עליהן השנגעל כון מותר
לכמחילה ללא מפרק הוא הואיל ולא
למשקה הוא כריך: **פטור**. שאין זה מפרק
שאין המשקה הוא יולא מן הכבשים
שלא גלג כמותן אכל אסור אטו זיתים
וענצ'ים: **שלקות**. אפילו למימיהן לאו
משקה ניהו אלא אוכל: **למימיהן פטור**
אכל אסור. והא שלקות דמייה דדג
לנירו הוא ולא שלקות דמייה דרז
לכמחילה: **יעניו ראו ולא זר**. הא דכענינא
למימר נך דשמעיה דרז איתמר:
סוחטין כצשין. ולא מפליע צין לגופן
צין למימיהן ושרי לכמחילה וקשיא
לכלולה לילכא צהו לורי כצשין למימיהן
לכמחילה: **דבר שחט**. כלומר אסרה
תורה ומלכה ודריכת זיתים וענצ'ים
הוא הואיל מלכאה אכל שאר דריכות
לאו אורחיהו צהי ולא מלכאה ניהו:
לעדות

וכן תני רבי מנשה דבר תורה אינו חייב אלא על דריכת זיתים וענבים בלבד ר' יוחנן ע"כ כשר
אשכול של ענבים לתוך הקערה אבל לא לתוך הקערה. וכך פירושו, כל דבר הנסחט בקערה הוא אוכל ומותר, ולתוך
הקערה משקה הוא ואסור, ולתוך הקערה שאפילו חסותה בקערה שיהי, והא דאיתמר כבשים ששחטן אמר רב לגופן מותר
וכו', דברים פשוטין כן ואין צריכין לפני ולפני לפני. אמנם צריכין אנו לברר כמי הלכה לפיכך אנו מזכירין דברי
כולן, גופא כבשים ששחטן, כגון יזקות וראשי לפחות וכו' וכל הרומה לן, אמר רב לגופן מותר כלומר סחטן להסיר
קמימיהן ולאלקין מותר, אבל אנו כותבין למימיהן הוא צירן, פטור אבל אסור. ושלקות, כגון יזקות וראשי לן [ושלקין]
קמימיהן חטוב ושמואל וסוחטין בהן. וכן דגים מלוחין, בין לגופן בין למימיהן מותר. ושמואל אמר אחד כבשים ואחד
שלקות, לגופן מותר למימיהן פטור אבל אסור. ור' יוחנן אמר אחד כבשים ואחד שלקות, לגופן מותר למימיהן חייב
חטאת. ומתבאר ענין שחטין כבשים בשבת לצורך השבת אבל לא למוצ"ש, וזיתים וענבים לא יסחוט ואם סחט חייב
חטאת, קשיא לרב קשיא לשמואל וקשיא לר' יוחנן. וכל אחד מהם מתרין מתניתן דא לטעמיה דרביהן פשוטין וכן. אבל

^א מעשרת פ"ח מ"ח,
^ב ס"ח ל"ב, א, יבמות פ"ז:
דף קכז. כמכרות לו. פ"ז:
^ג (פ"ג מ"ג), ס' ז"ל
הענצ'ים והזיתים כפ"ט שלש
בני מירוח ועכו"ל הוכשר,
^ד רש"י וע"ה מהרש"א.

תורה אור השלם

1 אשר אני אהוד לך ויעני
ראו ולא דך קלל כלימני
בחזקי:
איוב כ"ו י"ט

הגהות הב"ח

^א תוס' ד"ה כביצה וכו'
הטיפה ראשונה הוכשר
הואיל ואוכל וכו' נכיש
המלעני. י"ג דף לא ב"ה
אי לענין וע"ש: ^ב ד"ה
דכ"ע וכו' דא"כ מ"ט:
^ג ד"ה ר' יוחנן וכו' אפי'
סחטא כבשים ובשלקות
למימיהן:

גליון הש"ס

נבו' שלקות לגופן מותר
למימיהן. ע"י לעיל דף עג
ע"כ מוס' ד"ה לרין לעלים:

הגהות הגר"א

^א נבו' משקה הבא לאוכל
לאו אוכל הוא. י"ג דף עג
הגלוס אוכל הוא. ע"י
כביצה וכו' הרי"ף ע"ש:

מוסף תוספות

א. דפירוש דכל שהוא
מקבל טומאה מן התורה.
ב. מחבשתי, ומיר. תוס'.
ג. מחבשתי, ומיר. תוס'.
ד. פסחים לג. ד"ה למתא. כ"ל
ה. שפ"ט. מ"ט פסחים. כ"ל
ו. ומהחיישי דלמא
ד"ה למתא. T. [ומשמין
מבלע בליעי. חס' פסחים
לג. ד"ה למתא. ו' מה ל'
אם הולך לאיבוד או
שאנו הולך לאיבוד הוא,
מ"ם כיון שבא לאוכל הרי
הוא כאוכל ואינו מוכשר
מימיהן. ו' משהו דרובין
למשקין והלכן כשסוחטין
ה"ל כדריכת זיתים וענצ'ים.
ש"כ. ומהחיישי דלמא
אחי משמע דאי אתי לירי
חסיה הויל מלאכה
דאורייתא ואפי' שאין.
המשקה מוגפה. מ' רש"י.
ז. כבשבים. חס' ה"א"ס.
ח. למימיהן. י"ט. ו' דבא
[ב]סחטין זיתים וענבים
בין לקערה בין לקערה
למימיהן הוא צירן וכו'
יוחנן שהסוחט כבשים
ושלקות למימיהן סחוטין
זיתים וענבים וזייב
חטאת. י"ט. י"א [ונ]ל
כרחיך דוקא לתוך הקערה
איירי. חס' ה"א"ס.
י"ב. ובהא מירי' נמי ר'
יוחנן. חס' ה"א"ס.

רבינו חננאל

א"ר ירמיה כתנאי, המחליק
בענבים לא הוכשר, פי'
מחלק, משפפן פעמים
שמתמחה בהן משקין
ומחליקין בן, ולפיכך אמר
ר' יהודה הוכשר שכך
משקה מגור הוא, ואוכל
אמר משקה הבא משקה
הוא וכאוכל הוא חטוב
ואינו מכשיר, ובא ר'
הוא ופירש כי התנאין
הוחלקין (במחלק) במחלק
בענבים פליגי במשקה
העומד לצחצחו, ואילו
הוחלקין במפצע זיתים
בידים מסואבות, פליגי
במשקה העומד לאיבוד.
א"ר יורא א"ר חייא בר
אמי אמר בר סוחט אדם
אשכול של ענבים לתוך
הקערה הוא ואסור, ולתוך
הקערה שאפילו חסותה בקערה שיהי, והא דאיתמר כבשים ששחטן אמר רב לגופן מותר
וכו', דברים פשוטין כן ואין צריכין לפני ולפני לפני. אמנם צריכין אנו לברר כמי הלכה לפיכך אנו מזכירין דברי
כולן, גופא כבשים ששחטן, כגון יזקות וראשי לפחות וכו' וכל הרומה לן, אמר רב לגופן מותר כלומר סחטן להסיר
קמימיהן ולאלקין מותר, אבל אנו כותבין למימיהן הוא צירן, פטור אבל אסור. ושלקות, כגון יזקות וראשי לן [ושלקין]
קמימיהן חטוב ושמואל וסוחטין בהן. וכן דגים מלוחין, בין לגופן בין למימיהן מותר. ושמואל אמר אחד כבשים ואחד
שלקות, לגופן מותר למימיהן פטור אבל אסור. ור' יוחנן אמר אחד כבשים ואחד שלקות, לגופן מותר למימיהן חייב
חטאת. ומתבאר ענין שחטין כבשים בשבת לצורך השבת אבל לא למוצ"ש, וזיתים וענבים לא יסחוט ואם סחט חייב
חטאת, קשיא לרב קשיא לשמואל וקשיא לר' יוחנן. וכל אחד מהם מתרין מתניתן דא לטעמיה דרביהן פשוטין וכן. אבל